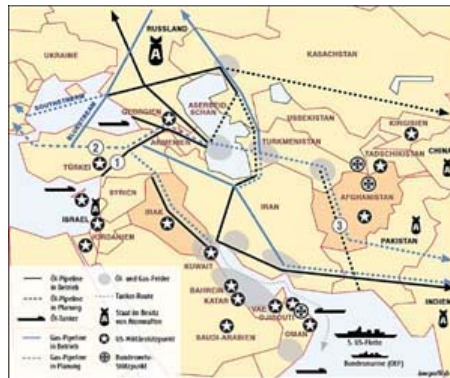

منبع: نشرات حزب کمونیست المان

برگردان: داود اسعد

عقد قرارداد - ناباکو

عدم وابسته گی به گاز روسیه و یا پرتگاه چندین ملیاردی

به تاریخ ۱۳ جولای سال روان قراردادی در باره احداث پایپ لاین- ناباکو از جانب روسای حکومت کشور های عبوری ان ترکیه، هنگری، رومانی، بلغاریا واتریش، در انقره به امضا رسید. اهمیتی را که میتوان برای این پروژه در اتحادیه اروپا و همدستان ان، قایل شد، همانا حضور- کمیسار اتحادیه اروپا خوزه مانویل باروزو و نماینده گان ۲۰ کشور دیگر- است. در میان آنان نخست وزیر عراق، رییس جمهور گرجستان و از همه برجسته تر نماینده خاص ایالات متحده در مسایل انرژی، ریچارد مورنینگ استار، حضور داشتند.

این پایپ لاین به اساس اوپرای ناباکو، نوشته ویردی که بازتاب دهنده مساعی خلق یهود بعد از رهایی از اسارت بابلی ها است، نامگذاری گردیده. وبه این ترتیب مشخصه پایپ لاین- ناباکو قبل بر همه در ان نهفته است که، آنان گاز را از جمهوری های اسبق شوروی در امتداد بحیره کسپین، بدون عبور از روسیه به جانب اروپای غربی تحویل بدهند، تا- طوریکه ادعا میشود- اروپا را از وابسته گی به روسیه درامان نگهدارند. در

مفهوم خویش این مطلب بدان معنا است که کشورهای اتحادیه اروپا بایست از « اسارت بابلی ها » و وابسته گی به گاز روسیه « ازاد » گردند. بهمین منظور به احداث پایپ لاینی که ۳/۳۰۰ کیلومتر طول داشته و مصارف بسیار هنگفت (تاحال) قریب به ۸ میلیارد یورو، را در پی دارد، اقدام میشود.

در پروژه- ناباکو هریک از کشورهای عبوری با سهم یک ششم شرکت دارند که میتوان از کانسن اروی.ای با پست مشاوریت پروژه (بوسیله دلال سیاسی) یوشکا فیشر، او.ام.فو اتریشی، کانسن انرژی هنگری بنام ام.او.ال، بلغارگاز از بلغاریا، کانسن بوتاس از ترکیه و ترانس گاز از رومانیا نام برد. کار احداث پایپ لاین از سال ۲۰۱۱ آغاز میگردد. ارسال اولین مقادیر گاز از سال ۲۰۱۴ آغاز خواهد یافت. اینکه ایا تعهدات ذکر شده در عمل ممکن اند، طوریکه آگاهان امور نظر میدهند، هنوز هم از جمله موهومات- (گنجشک نا گرفته. م.) - است. فراتر ازین بایست طی زمان یادشده مقادیر زیاد گاز روسیه از طریق پایپ لاین بحیره شرق « شبکه شمال »، و پایپ لاین رقیب، ناباکو « شبکه جنوب » به اروپای غربی صادر گردد، که درین صورت ناباکو به گمان اغلب به مثابه پرتگاه چندین میلیاردی نابکار ثابت خواهد شد.

مضاف براین باید گفت که، در خوابهای موهوم اتحادیه اروپا از رفع نیازمندی ۵ الی ۱۰ درصد گاز کشورهای این اتحادیه از طریق ناباکو صحبت در میان است. هر گاهی مقایسوی ببینیم، مشاهده میشود، که هم اکنون ۴۰ درصد کلیه توريدات گاز به کشور های اتحادیه اروپا از روسیه تامین میگردد، بناءً وضاحت مییابد که چقدر غیرواقعی است، هر گاهی اشپیگل آنلاین ضمن پخش خبر مراسم عقد قرارداد در انقره شعار بی بنیاد « انفصال اروپا از گاز روسیه » را موعظه میکند.

بعدا از محتوای خبر منتشره بایست استنباط کرد که: « بروز دوشنبه یکی از مسایل تعیین کننده هم به دریافت جواب موفق نگردید: گاز برای ناباکو از کجا تدارک دیده میشود؟ اروپایی ها امیدواری شان را به ذخایر گاز آسیای مرکزی، چون ترکمنستان،

ازبکستان و قزاقستان، گره میزنند. ولی تا هنوز این مطلب از جانب ان کشور ها تایید نشده است- با در نظر داشت اینکه، چین، پاکستان و هند نیز از جمله علاقمندان بزرگ ذخایر آسیای مرکزی میباشند.

صرفا اذربایجان مطمین است. صدور گاز ازین کشور کوچک در هر حال کافی نخواهد بود که حتی پایپ لاین را با گاز مشبوع سازد. در دراز مدت باید ناباکو سالانه ۳۱ میلیارد مترمکعب گازرا انتقال دهد. به گمان اغلب که اذربایجان میتواند ۴ میلیارد مترمکعب در سال در اختیار بگذارد».

اذربایجان وهمچنان ترکمنستان، ازبکستان و قزاقستان هم اکنون گاز شانرا به گازپروم میفروشند و قراردادهای طویل المدت با ان عقد کرده اند. ترکمنستان که مورد توجه عمیق بروسل قرار دارد، درین اواخر سالانه ۶۰ الی ۸۰ میلیارد مترمکعب گاز استخراج میکند. از جمله ۵۰ میلیارد مترمکعب ان به روسیه، ۸ میلیارد مترمکعب ان به ایران صادر و ۱۲ میلیارد مترمکعب ان برای استفاده در داخل کشور به مصرف می رسد. در سال ۲۰۰۶ ترکمنستان قراردادی را در زمینه احداث یک پایپ لاین از طریق قزاقستان، با چین به امضا رسانید، که به اساس ان سالانه ۳۰ میلیارد مترمکعب گاز به چین تحویل داده خواهد شد.

گذشته ازین یکی از موانع دیگر، نیز نباید از نظر به دور نگهداشته شود. از یکجانب در میان جمهوری های آسیای میانه، ترکمنستان و قزاقستان و از جانب دیگر در سراغاز پایپ لاین- ناباکو مسایل مربوط به ساحه علویت دولتها و تقسیمات سرحدی ابها از نظر حقوقی کاملا حل نشده است. البته الترناتیف هایی درین زمینه از طریق خشکه با استفاده از خاک روسیه و ایران وجود دارد، ولی بایستی روسیه منتفی گردد و علاوه بران روسیه و ایران هیچگونه علاقمندی یی ندارند، که زمینه های انتقال برای ناباکو رامساعد سازند.

ایران همچنان دارای ذخایر بزرگ گاز است. اما صرفاً اینکه رژیم ملاحا شرکای نامطمین معاملات اند، کافی نیست. تحت شرایط موجود واشنگتن به ندرت حاضر است به این امر توافق کند، که کشور های عضو ناتوی اتحادیه اروپا در وابسته گی انرژی- سیاسی تهران قرار گیرند.

مقدم بر همه معضلات فوق، مساله مالی پروژه- ناباکو هنوز حل نشده است. طوریکه ایوان وانیلین کارمند علمی انستیتوت اقتصاد جهانی و روابط بین المللی اکادمی علوم روسیه تاکید میورزد. موصوف دریک مصاحبه با اژانس نووستی با اشاره به مراسم انقره به این نتیجه میرسد: « در مجموع این پروژه به منوال گذشته غیر قابل تطبیق و غیر واقعی است... » ، بنا هیچ علتی وجود ندارد که باعث ناراحتی بزرگ ماسکو در رابطه با پلانهای- ناباکو گردد.

اما با وجود این همه، به نظر ما نباید یکی از مشخصات وابسته دیگری با پروژه- ناباکو نادیده گرفته شود. مطلب روی سمتگیری سیاسی کشور های پراهمیت آسیای مرکزی ویا کسپین و همچنان کشور های ماورای قفقاز که مماس این پایپ لاین اند، میچرخد و همچنان رابطه میگیرد به تامین امنیت پایپ لاین در برابر حملات احتمالی. این مطالب مساعی پیگیرانه واشنگتن وبروسل رادر پی دارد تا نفوذ سیاسی خویش را درین کشورها گسترش داده و انها را ازین یا ان طریقی، با استفاده از امکانات، در همپیوندی های نظامی بکشاند. این مطلب بدون تردید درین منطقه باعث تشدید برخورد ها میان روسیه (و تا حدود معینی هم چین) از یک جانب ومیان ایالات متحده امریکا، ناتو واتحادیه اروپا از جانب دیگر، خواهد گردید.

۲۸ جولای ۲۰۰۹

www.ayenda.org